

Životopis

prof. Ing. Štefan Nosál'

Narodil sa v rodine výpomocného horára vo veľkom poľsi Poľany Jána Nosála. Mal ešte troch súrodencov. V roku 1947 sa začalo vo veľkom budovať, stavať, a tak sa zapísal na „stavarinu.“ Zo stavebnej fakulty po absolvovaní niekoľkých semestrov prešiel nakrátko na architektúru a potom sa vrátil späť. Tu si osvojil racionálne myslenie, čo ocenil až neskôr. Už počas vysokoškolského štúdia bol tanečníkom v Lúčnici. Po promócií učil iba pol roka. Potom zavesil „stavarinu“ na klinec a venoval sa iba tancu. Za krátky čas sa vypracoval z tanečníka na choreografa a umeleckého šéfa najznámejšieho folklórneho súboru Lúčnica. Ľudovému tancu sa potom venoval profesionálne. Významnou mierou prispel k vybudovaniu tanečného súboru Lúčnice, k jeho organizačnej stabilizácii a umeleckému rastu. Ako umelecký vedúci a choreograf ovplyvnil umelecký vývoj súboru Lúčnice, vytvoril svojský štýl prekomponovania pôvodných ľudových tancov a ich umelekej javiskovej štylizácie. Jeho

taktovkou prešlo vyše šesťsto tanečníkov a vychoval vyše tridsať profesionálnych choreografov. S Lúčnicou navštívil mnoho štátov sveta. Spolupracuje aj s ďalšími folklórnymi súbormi doma aj v zahraničí. Jeho choreografie patria k najvýznamnejším umeleckým výtvorom v oblasti scénickej štylizácie ľudového tanca. Patrí k popredným predstaviteľom a propagátorom slovenského ľudového tanečného umenia doma i v zahraničí. Amatérske súborové hnutie ovplyvňoval nielen svojou tvorbou v Lúčnici, ale aj činnosťou režiséra programov folklórnych festivalov v Strážnici, Východnej a Detve. Najvýraznejší však bol jeho osobnostný a odborný prínos vo funkcii predsedu odborných porôt choreografických súťaží a kvalitatívnych prehrávok celovečerných programov folklórnych súborov organizovaných Osvetovým ústavom v Bratislave (dnes Národné osvetové centrum).

Vytvoril viac ako 200 choreografických diel, tvorba vo filme TV, choreograficky spolupracoval v divadelných súboroch: Slovenské národné divadlo, SEUK, Podduklianský ukrajinský súbor, Národní divadlo v Prahe, Československý štátny súbor Praha, Kráľovská opera Antverpy, Folklorisch Danstheater Amsterdam, Štátny súbor ŽOK - Moldavsko, Štátny súbor Tunis, súbor Tamburitza Pittsburgh USA, Leningradský Musik hall.^[1] Predseda a člen porôt pre balet a ľudový tanec. O svojom živote a tvorbe hovorí v dokumentárnom filme Profily - Štefan Nosál' (Slovenská televízia Bratislava 1994, scenár Dana Herrmanová, réžia Fedor Bartko). Roku 1989 Národný umelec. V roku 1997 mu prezident Michal Kováč prepožičal štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy.